

КЛЮЧОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА БЪЛГАРИЯ



Национален статистически институт

Ключови показатели за България

Последни данни: 30 септември 2009 г.

Следваща актуализация: 30 декември 2009 г.

| | | 2006 | 2007 | 2008 | Март '09 | Април '09 | Май '09 | Юни '09 | Юли '09 | Август '09 |
|--|------------|-------------|-------------|-------------|------------------|-------------------|--------------------|-------------------|------------------|-------------------|
| 1. Производство | | | | | | | | | | |
| Показател на доверие в промишлеността ^{1.1} | % | 4.1 | 8.7 | 6.6 | -9.0 | -6.2 | -8.2 | -11.8 | -9.2 | -9.9 |
| Промишлено производство ^{1.2} | yoу % ch.* | 6.2 | 9.7 | 0.9 | -16.9 | -20.2 | -22.0 | -18.2 | -18.9 | |
| | | 2006 | 2007 | 2008 | I тр. '08 | II тр. '08 | III тр. '08 | IV тр. '08 | I тр. '09 | II тр. '09 |
| Брутен вътрешен продукт ^{1.3} | yoу % ch.* | 6.3 | 6.2 | 6.0 | 7.0 | 7.1 | 6.8 | 3.5 | -3.5 | -4.9 |
| 2. Индивидуално потребление | | | | | | | | | | |
| Показател на доверие на потребителите ^{2.1} | % | -34.4 | -31.7 | -36.6 | -35.8 | -38.5 | -38.5 | -45.2 | -52.8 | -47.3 |
| | | 2006 | 2007 | 2008 | Март '09 | Април '09 | Май '09 | Юни '09 | Юли '09 | Август '09 |
| Продажби в търговията на дребно ^{2.2} | yoу % ch.* | 12.7 | 19.4 | 3.5 | -8.3 | -9.3 | -10.4 | -10.5 | -9.2 | |
| | | 2006 | 2007 | 2008 | I тр. '08 | II тр. '08 | III тр. '08 | IV тр. '08 | I тр. '09 | II тр. '09 |
| Индивидуално крайно потребление ^{2.3} | yoу % ch.* | 8.5 | 5.1 | 4.5 | 5.7 | 5.3 | 5.9 | 1.8 | -6.0 | -5.0 |
| 3. Инвестиции | | | | | | | | | | |
| Използване на оборудването в промишлеността ^{3.1} | % | 68.4 | 72.6 | 74.9 | 75.7 | 74.4 | 74.5 | 70.6 | 67.4 | 63.9 |
| Бруто образуване в основен капитал ^{3.2} | yoу % ch.* | 14.7 | 21.7 | 20.4 | 15.5 | 28.6 | 22.3 | 15.8 | -14.1 | -16.3 |
| Изменение на запасите ^{3.3} | % от БВП | 5.8 | 7.0 | 5.0 | 5.0 | 8.6 | 4.6 | 2.2 | 0.7 | 1.0 |
| 4. Пазар на труда | | | | | | | | | | |
| Безработица ^{4.1} | % | 9.0 | 6.9 | 5.6 | 6.5 | 5.8 | 5.1 | 5.0 | 6.4 | 6.3 |
| Заети лица ^{4.2} | yoу % ch.* | 4.4 | 4.6 | 3.3 | 4.9 | 3.7 | 3.1 | 1.7 | -0.8 | -2.1 |
| Разходи за труд ^{4.3} | yoу % ch.* | 4.7 | 16.9 | 19.1 | 21.2 | 21.5 | 19.5 | 18.9 | 19.2 | 15.6 |
| | | 2006 | 2007 | 2008 | Март '09 | Април '09 | Май '09 | Юни '09 | Юли '09 | Август '09 |
| Недостиг на работна сила в промишлеността ^{4.4} | % | 11.7 | 16.3 | 20.0 | 12.5 | 9.0 | 12.2 | 12.2 | 10.5 | 10.5 |
| Заплати ^{4.5} | yoу % ch.* | 11.3 | 19.5 | 21.7 | 15.8 | 15.8 | 16.3 | 14.0 | | |
| 5. Международни трансакции | | | | | | | | | | |
| Поръчки от чужбина в промишлеността ^{5.1} | баланс | -39.7 | -23.3 | -23.1 | -44.5 | -48.6 | -53.6 | -47.7 | -46.8 | -47.7 |
| Износ на стоки ^{5.2} | млн. евро | 12011.9 | 13511.86 | 15203.84 | 966.5 | 830.7 | 904.1 | 997.7 | 1027.7 | |
| Внос на стоки ^{5.3} | млн. евро | 17574.1 | 20757.18 | 23801.11 | -1414.6 | -1304.2 | -1338.5 | -1339.5 | -1450.2 | |
| Търговско салдо ^{5.4} | млн. евро | -5562.3 | -7245.3 | -8597.3 | -448.1 | -473.5 | -434.4 | -341.8 | -422.5 | |
| Текуща сметка ^{5.5} | млн. евро | -4647.8 | -7274.0 | -8653.1 | -554.7 | -550.9 | -354.2 | -234.6 | 102.0 | |
| Преки инвестиции (нето) ^{5.6} | млн. евро | 6021.5 | 8283.6 | 5685.0 | 347.3 | 45.6 | 196.4 | 429.4 | 342.6 | |
| Портфейлни инвестиции (нето) ^{5.7} | млн. евро | 292.2 | -518.4 | -469.7 | -41.1 | -30.0 | 85.3 | -95.7 | 119.4 | |
| | | 2006 | 2007 | 2008 | I тр. '08 | II тр. '08 | III тр. '08 | IV тр. '08 | I тр. '09 | II тр. '09 |
| Износ на стоки и услуги ^{5.8} | yoу % ch.* | 8.7 | 5.2 | 2.9 | 9.2 | 5.1 | 3.8 | -6.0 | -17.4 | -15.8 |
| Внос на стоки и услуги ^{5.9} | yoу % ch.* | 14.0 | 9.9 | 4.9 | 5.8 | 13.7 | 4.2 | -3.2 | -21.1 | -24.3 |
| 6. Цени | | | | | | | | | | |
| ХИПЦ ^{6.1} | yoу % ch.* | 7.4 | 7.6 | 12.0 | 4.0 | 3.8 | 3.0 | 2.6 | 1.0 | 1.3 |
| Цени на производител на вътрешния пазар (промишленост) ^{6.2} | yoу % ch.* | 8.7 | 7.9 | 13.3 | -1.1 | -2.3 | -3.2 | -5.1 | -9.0 | -9.8 |
| Очаквания за продажните цени в промишлеността ^{6.3} | баланс | 10.8 | 17.3 | 17.1 | -3.7 | 1.8 | 1.0 | -2.9 | -2.1 | 0.2 |
| Очаквания за продажните цени в търговията на дребно ^{6.4} | баланс | 18.0 | 27.5 | 36.4 | -1.0 | 2.0 | 0.7 | -0.6 | -0.2 | -0.3 |
| 7. Парични и финансови показатели | | | | | | | | | | |
| СОФИБОР (тримесечен) ^{7.1} | индекс | 3.69 | 4.90 | 7.14 | 6.58 | 6.05 | 5.98 | 5.94 | 5.69 | 5.30 |
| МЗ ^{7.2} | yoу % ch.* | 26.9 | 31.2 | 8.8 | 6.3 | 5.1 | 4.6 | 3.6 | 1.7 | 1.0 |
| Вземания по кредити от нефинансови предприятия, домакинства НТООД ^{7.3} | yoу % ch.* | 23.7 | 63.7 | 32.5 | 24.5 | 20.2 | 15.5 | 11.2 | 7.6 | 5.4 |
| Обменен курс USD/BGN ^{7.4} | стойност | 1.56 | 1.43 | 1.34 | 1.50 | 1.48 | 1.43 | 1.40 | 1.39 | 1.37 |
| Номинален ефективен валутен курс ^{7.5} | индекс | 126.4 | 127.5 | 131.2 | 133.3 | 132.6 | 132.7 | 133.0 | 132.9 | |

Забележка: * yoу % ch. - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

Коментар

1. Производство

По данни от бизнес анкетите на НСИ през септември 2009 г. **показателят на доверие в промишлеността** запазва приблизително равнището си от месец август. Очакванията на мениджърите за производството през следващите три месеца клонят към задържане на настоящото равнище. Същевременно нивото на поръчките е недостатъчно, а това на запасите от готова продукция се увеличава.

През юли 2009 г. **индексът на промишленото производство** намалява с 18.9% в сравнение със същия месец на предходната година (по предварителни данни). Спад е отчетен в преработващата промишленост (с 24.3%) и в добивната промишленост (с 13.0%). Същевременно в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ е регистрирано увеличение с 1.3%.

По предварителни оперативни данни **брутният вътрешен продукт (БВП)** през второто тримесечие на 2009 г. възлиза на 16 321.6 млн. лв. по текущи цени, като на човек от населението се падат 2 150 лева. При среден за тримесечието валутен курс от 1.433737 лв. за 1 щатски долар, БВП възлиза на 11 384.0 млн. долара и съответно 1 500 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 8 345.1 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 099 евро. Спрямо второто тримесечие на 2008 г. реалният спад на БВП е 4.9%.

2. Индивидуално потребление

През юли 2009 г. **общият показател на доверие на потребителите** се повишава с 5.5 пункта, като относително повече нараства “доверието” на населението в селата - увеличение на показателя с 6.4 пункта при 5.0 пункта за населението в градовете. Значително по-благоприятни в сравнение с април са и очакванията на потребителите за развитието на икономическата ситуация в страната през следващите 12 месеца.

През юли 2009 г. **приходите от продажби в търговията на дребно** намаляват с 9.2% спрямо същия месец на 2008 година (по предварителни данни). Понижение се наблюдава във всички

съставни дейности с изключение в търговията с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия, където е регистриран ръст от 2.9%. Отрицателните темпове се движат в границите от 0.5% за търговията с фармацевтични и медицински стоки до 20.9% за търговията с компютърна и комуникационна техника.

За **индивидуално потребление на населението** през второто тримесечие на 2009 г. се изразходват 72.3% от произведения БВП. Реалното намаление на показателя спрямо съответното тримесечие на 2008 г. е 5.0%.

3. Инвестиции

През юли 2009 г. **средното натоварване на мощностите в промишлеността** продължава да спада и достига 63.9%.

Бруто образуването в основен капитал през второто тримесечие на 2009 г. спрямо същия период на предходната година намалява в реално изражение с 16.3%. Относителният дял на тази категория в БВП е 29.2%.

4. Пазар на труда

През второто тримесечие на 2009 г. **общият брой на заетите лица** на възраст 15 и повече навършени години е 3 300.1 хил., а относителният им дял от населението в същата възрастова група - 50.1%. В сравнение със същия период на 2008 г. броят на заетите лица намалява със 72.0 хил., а коефициентът на заетост - с 0.9 пункта.

Безработните лица през второто тримесечие на 2009 г. са 222.6 хил., или 6.3% от икономически активното население. В сравнение със същото тримесечие на предходната година коефициентът на безработица нараства с 0.5 пункта, а броят на безработните лица - с 15.4 хиляди.

Според бизнес анкетите на НСИ през септември 2009 г. 10.4% от промишлените предприятия посочват **недостига на работната сила** като фактор, затрудняващ дейността им.

През юни 2009 г. **средната работна заплата** е 587 лв. (по предварителни данни), което е с 0.3% повече в сравнение с предходния месец. Спрямо юни 2008 г. ръстът е 14.0%.

5. Международни трансакции

Според оценките на мениджърите от промишлеността през септември 2009 г. осигуреността на производството с **поръчки от чужбина** в сравнение с август е недостатъчна.

За януари - юли 2009 г. **текущата сметка** има дефицит в размер на 2 450.3 млн. евро (7.2% от прогнозния БВП за 2009 г.), при дефицит от 4 840.3 млн. евро (14.2% от БВП) за същия период на 2008 година.

Търговското салдо за януари - юли 2009 г. е отрицателно - в размер на 2 817.1 млн. евро (8.3% от прогнозния БВП за 2009 г.) при отрицателно салдо в размер на 4 997.9 млн. евро (14.6% от БВП) за същия период на 2008 година.

Износът на стоки (FOB) възлиза на 6 436.7 млн. евро за януари - юли 2009 г. при 9 271.4 млн. евро за същия период на 2008 г., като намалява с 30.6% на годишна база при ръст от 23.9% за същия период на миналата година. **Вносът на стоки (FOB)** е 9 253.8 млн. евро при 14 269.4 млн. евро за януари - юли 2008 г., като намалява с 35.1% на годишна база при ръст от 26.9% за същия период на миналата година.

Преките инвестиции в чужбина за януари - юли 2009 г. са 50.2 млн. евро при 491.3 млн. евро за същия период на 2008 година. **Преките чуждестранни инвестиции в страната** са 1 881.4 млн. евро (5.6% от прогнозния БВП за 2009 г.) при 3 954.1 млн. евро (11.6% от БВП) за същия период на 2008 година. Те покриват 76.8% от дефицита по текущата сметка за отчетния период при 81.7% за януари - юли 2008 година.

За януари - юли 2009 г. **портфейлните инвестиции - активи** нарастват с 65.6 млн. евро, а за същия период на 2008 г. те нарастват със 142.7 млн. евро. **Портфейлните инвестиции - пасиви** намаляват със 102.1 млн. евро при намаление от 123.8 млн. евро за януари - юли 2008 година.

Външнотърговското салдо от стоки и услуги за второто тримесечие на 2009 г. е отрицателно. **Вносът на стоки и услуги** надвишава с 1 978.2 млн. лв. стойността на износа. Спрямо съответното тримесечие на 2008 г. **износът на стоки и услуги** е намалял реално с 15.8%, а вносът - с 24.3%.

6. Цени

През август 2009 г. **хармонизираният индекс на потребителските цени** нараства с 1.3% в сравнение със същия месец на 2008 г., като увеличение на цените има във всички наблюдавани групи стоки с изключение на хранителните продукти и безалкохолните напитки, транспорта и съобщенията.

Индексът на цени на производител на вътрешния пазар през август 2009 г. намалява с 9.8% в сравнение със същия месец на 2008 година. Цените в преработващата промишленост спадат с 13.3%, в добивната промишленост - с 9.8% и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 1.6%.

По данни от конюнктурната анкета през септември 2009 г. в сравнение с август се увеличава дялът на предприятията от промишлеността, които прогнозира увеличение на **цените** и намалява дялът на тези, които очакват понижение, в резултат на което балансовият показател се покачва с 2.2 пункта

7. Парични и финансови показатели

През август 2009 г. **тримесечният индекс на междубанковия пазар СОФИБОР** намалява от 5.69 на 5.30% в сравнение с предходния месец при стойност 7.31% през август 2008 година.

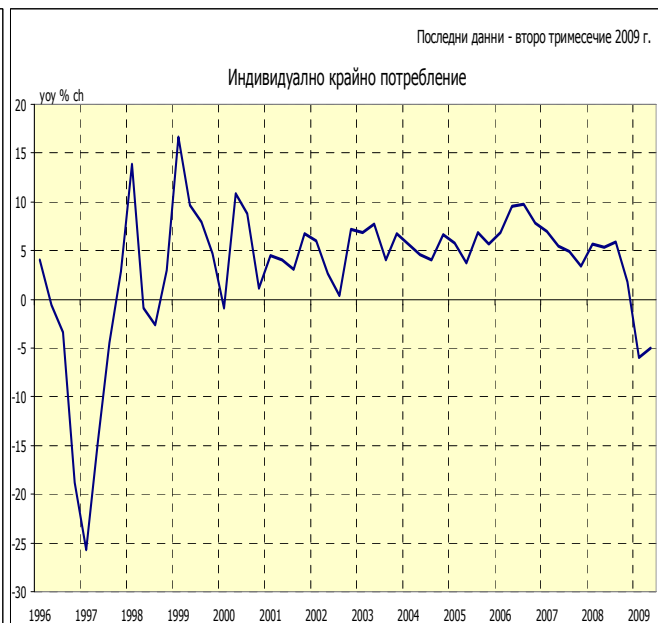
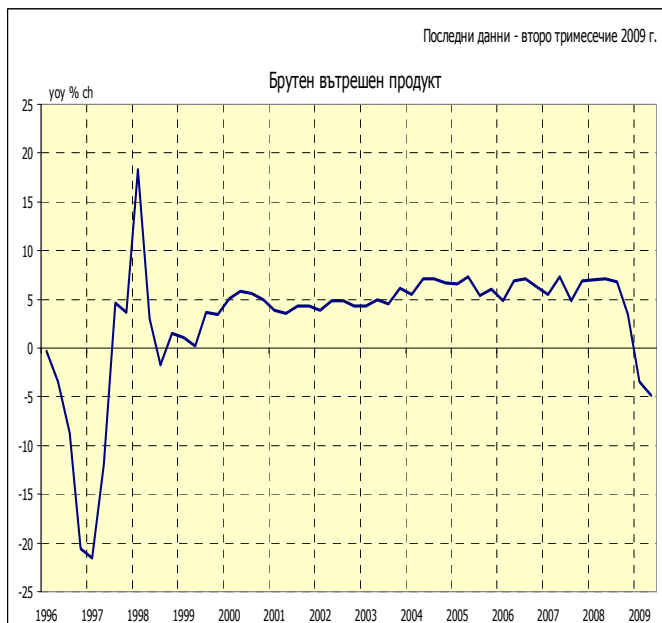
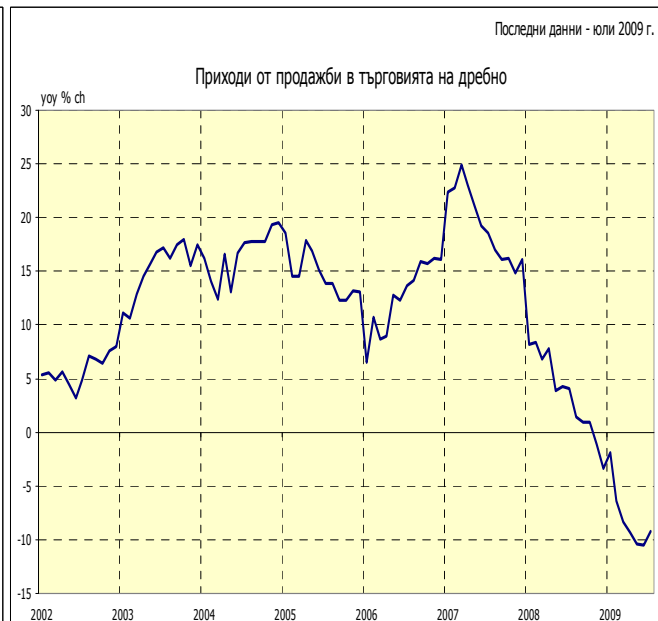
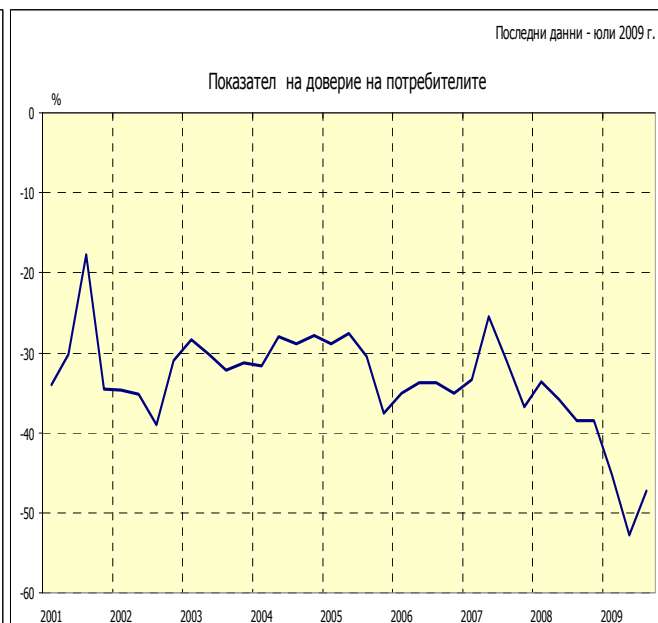
Годишното увеличение на широките пари (**агрегат М3**) през август 2009 г. е 1.0% при 1.7% през юли, като в края на август обемът им възлиза на 46.189 млрд. лв. (69.7% от прогнозния БВП за 2009 г.) при 45.822 млрд. лв. за юли 2009 година (69.1% от БВП). Тесните пари М1 възлизат на 17.869 млрд. лв., като намаляват с 14.2% на годишна база при спад от 15.1% през юли.

Обемът на **вземанията по кредити от нефинансови предприятия и домакинства** през август 2009 г. възлиза на 48.846 млрд. лв. (73.7% от прогнозния БВП за 2009 г.), като годишното му увеличение е 5.4% при 7.6% през юли 2009 година. Темпът на годишен прираст на кредитите на нефинансовите предприятия през август е 4.3% при 6.8% през предходния месец, а на кредитите за домакинства и НТООД - 7.2% през август при 9.1% през юли.

През август 2009 г. **обменният курс на лева спрямо долара** се понижава в сравнение с предходния месец - от 1.39 на 1.37.

1. ПРОИЗВОДСТВО

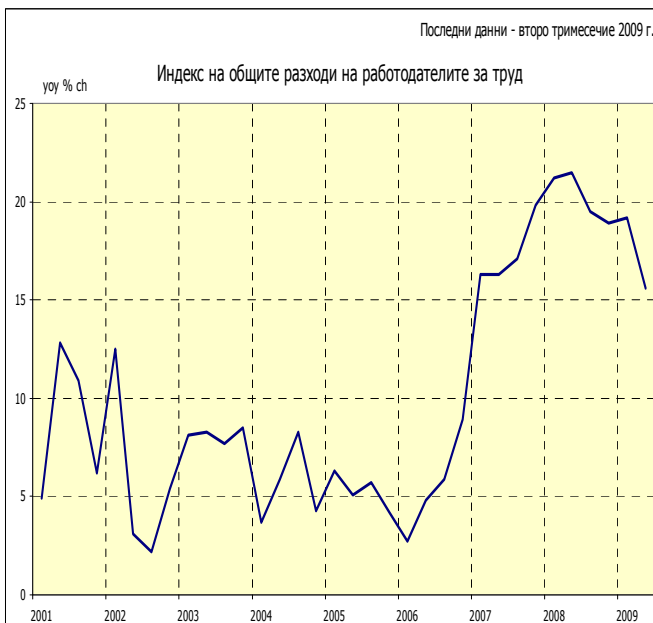
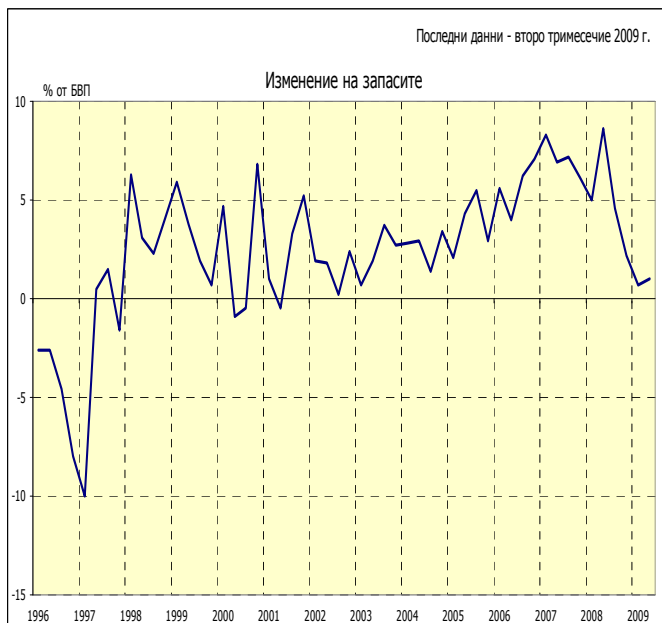
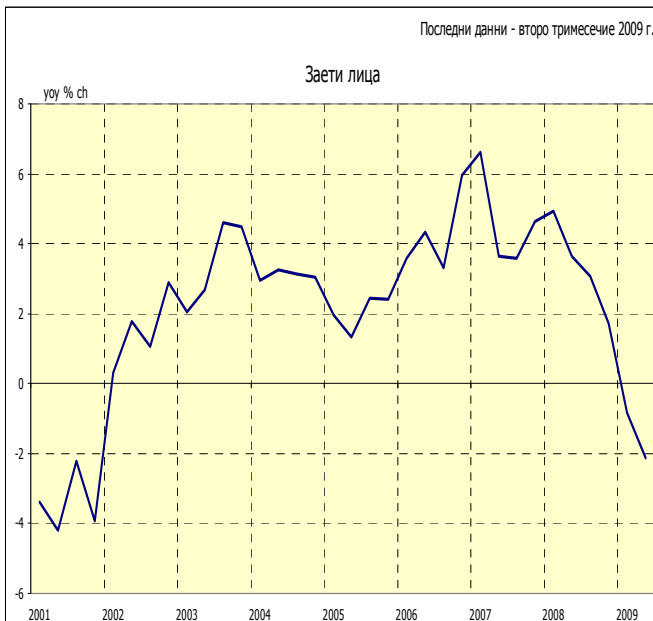
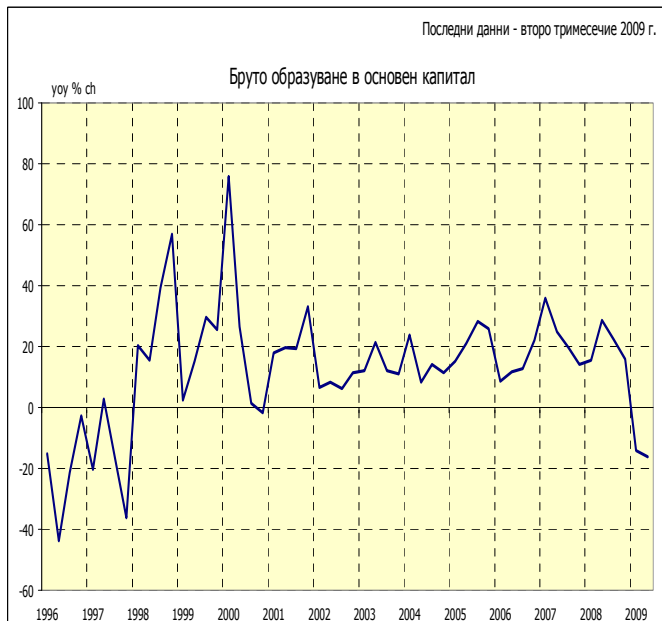
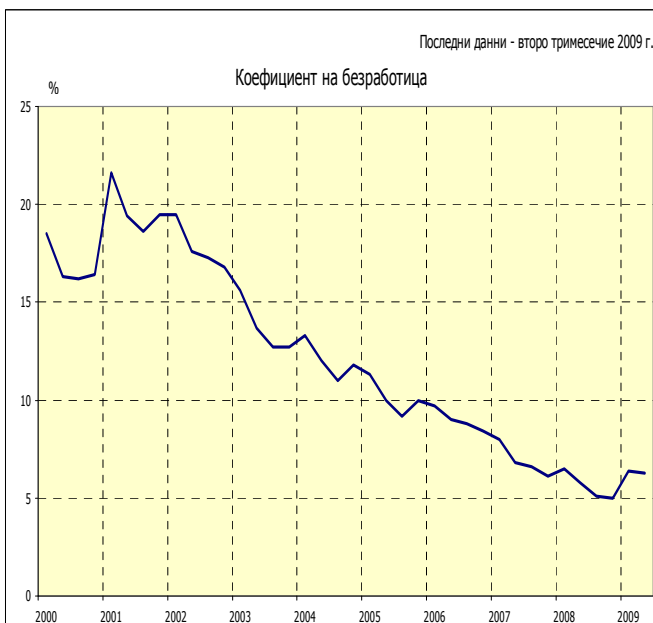
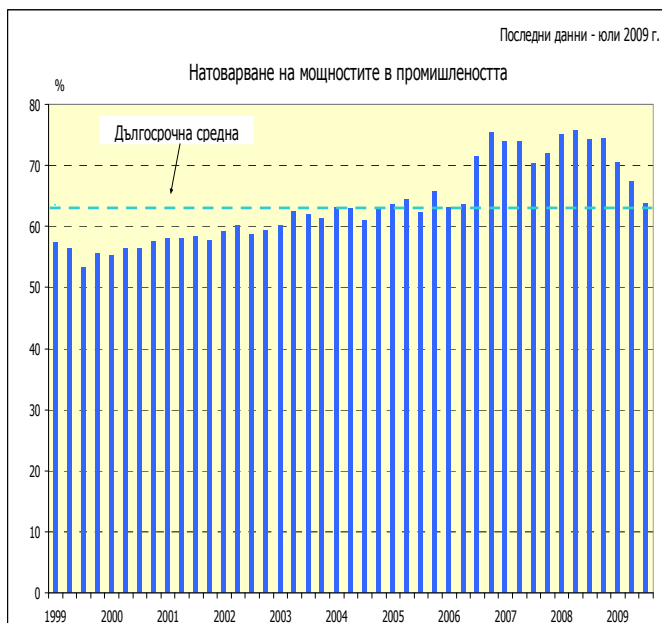
2. ИНДИВИДУАЛНО ПОТРЕБЛЕНИЕ



Забележка: yoу % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

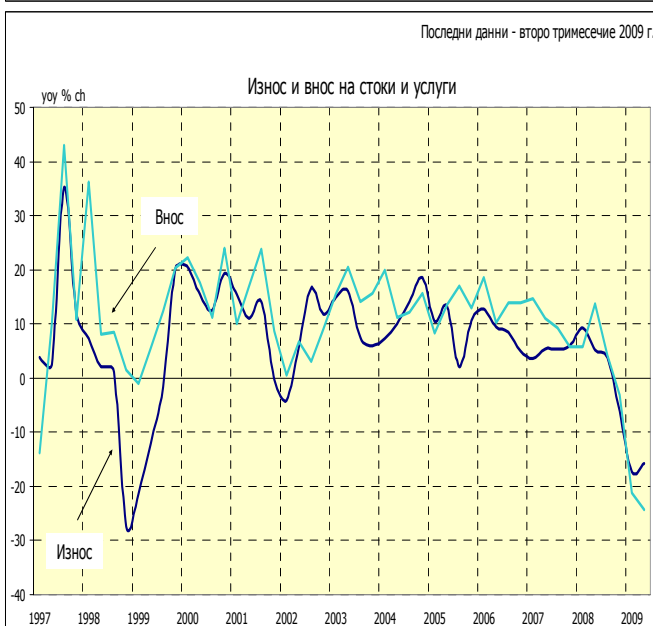
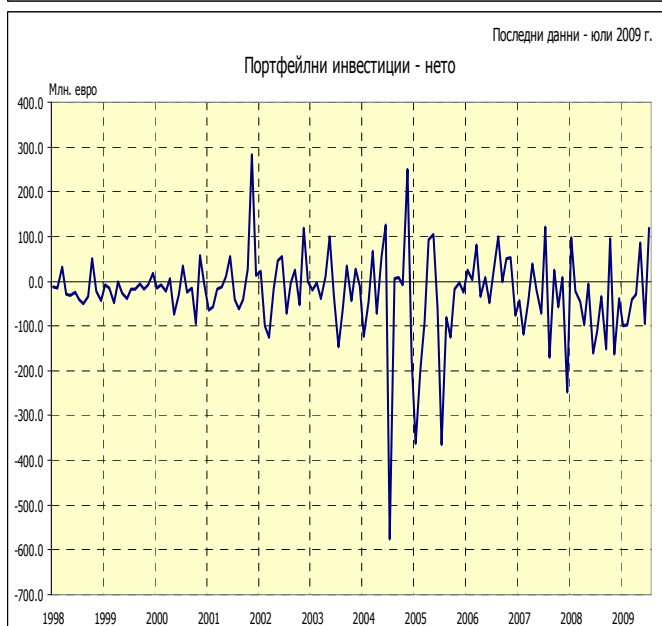
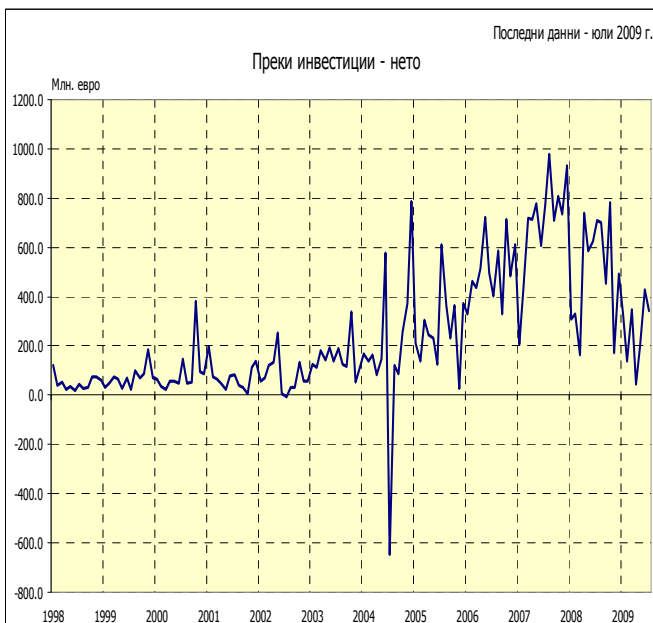
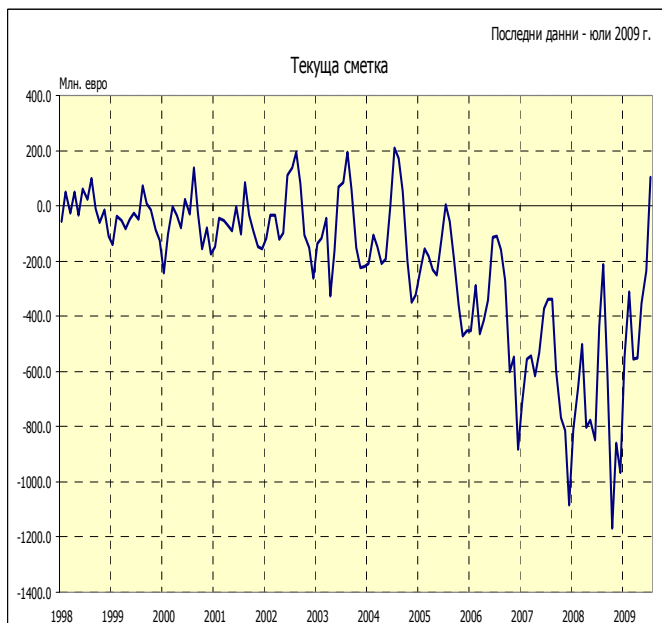
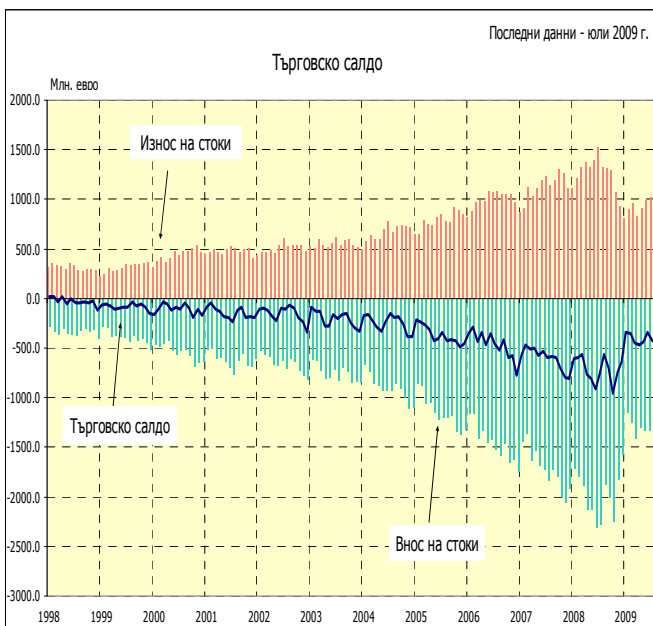
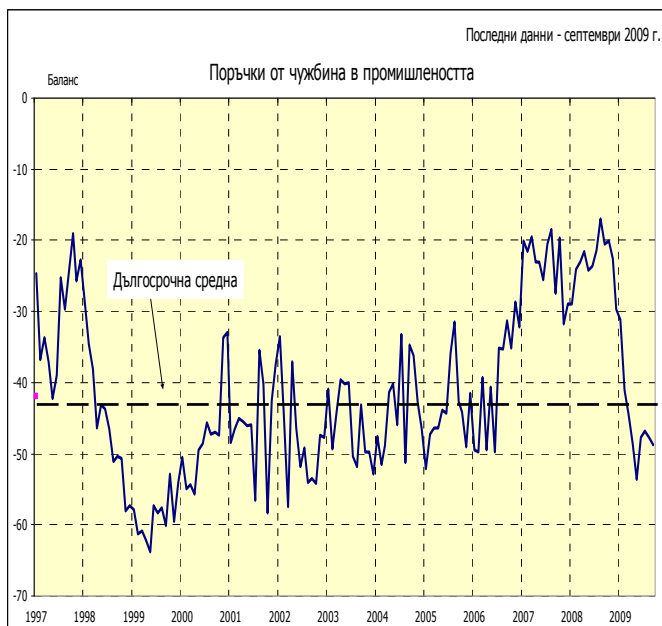
3. ИНВЕСТИЦИИ

4. ПАЗАР НА ТРУДА



Забележка: yoу % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

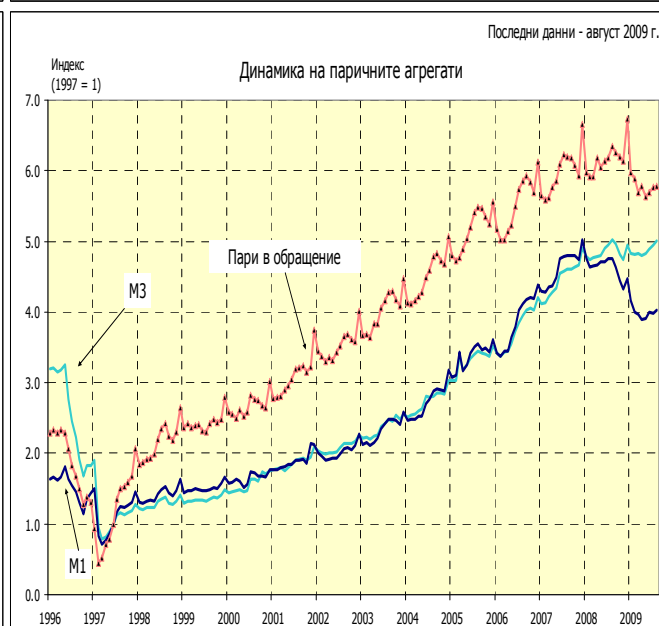
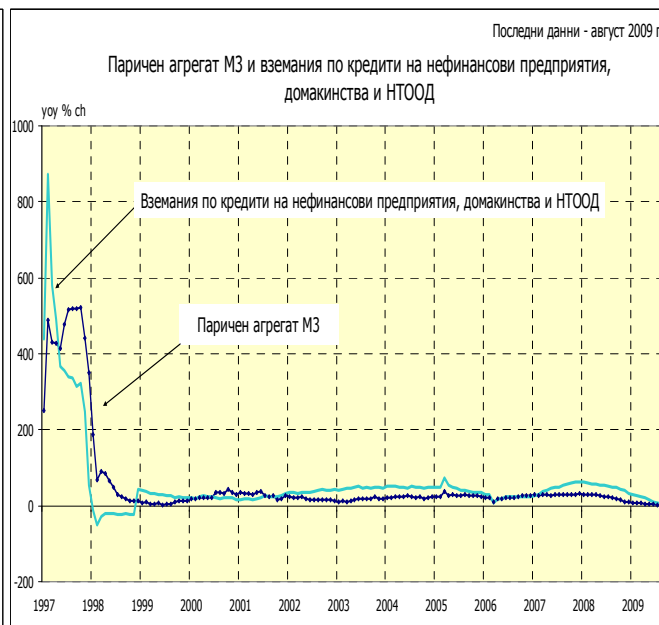
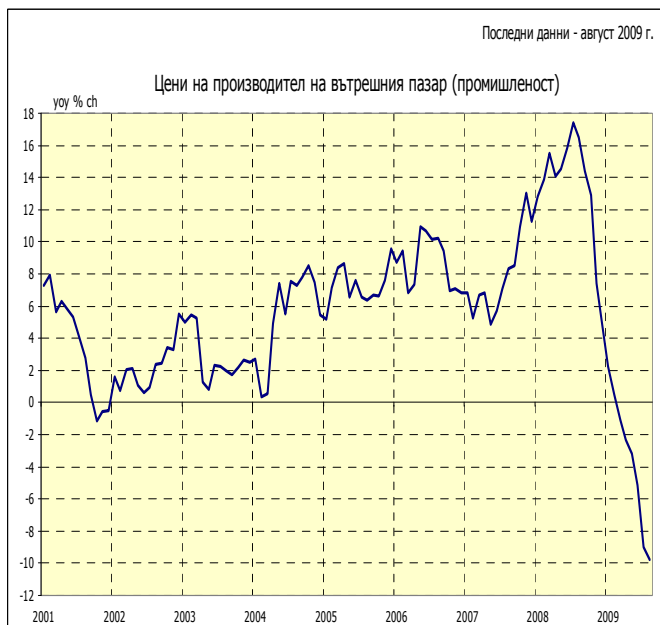
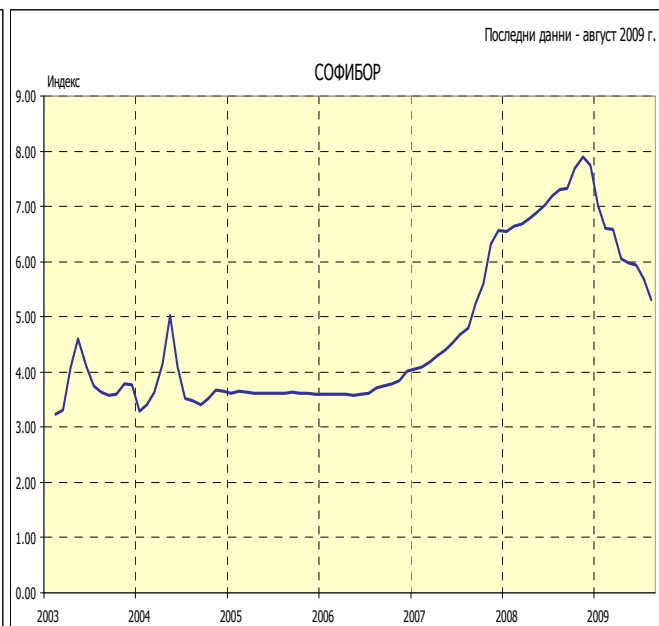
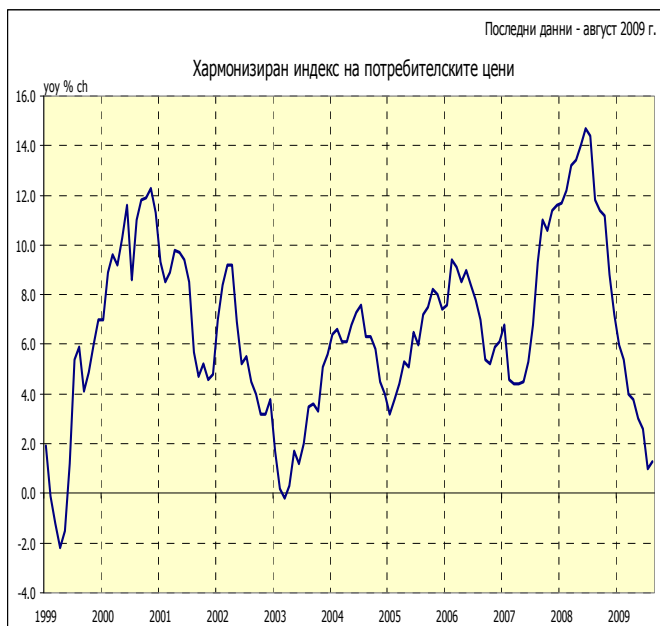
5. МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСАКЦИИ



Забележка: yoу % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

6. ЦЕНИ

7. ПАРИЧНИ И ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ



Забележка: yoy % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

КЛЮЧОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА БЪЛГАРИЯ



| Ключови показатели за България - Обяснителни бележки | | | |
|--|---|--|----------|
| № | Показатели | Обяснение | Източник |
| 1. Производство | | | |
| 1.1. | Показател на доверието в промишлеността | Бизнес наблюдение в промишлеността. Показателят на доверие в промишлеността е средна аритметична на балансите на очакваната производствена активност, нивото на поръчките и нивото на запасите от готова продукция (последният баланс се взема с обратен знак) | НСИ |
| 1.2. | Промислено производство | Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година | НСИ |
| 1.3. | Брутен вътрешен продукт | Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година | НСИ |
| 2. Индивидуално потребление | | | |
| 2.1. | Показател на доверие на потребителите | Наблюдение на потребителите. Показателят на доверие на потребителите е средна аритметична на балансите от четири въпроса (икономическа ситуация, финансово състояние, безработица и спестявания на домакинствата през следващите 12 месеца) | НСИ |
| 2.2. | Продажби в търговията на дребно | Приходи от продажби в търговията на дребно, без търговия с автомобили и мотоциклети. Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година | НСИ |
| 2.3. | Индивидуално крайно потребление | Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година | НСИ |
| 3. Инвестиции | | | |
| 3.1. | Използване на оборудването в промишлеността | Средно натоварване на мощностите в промишлеността като процент от пълното натоварване (данните се събират през януари, април, юли и октомври) | НСИ |
| 3.2. | Бруто образуване в основен капитал | Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година | НСИ |
| 3.3. | Изменение на запасите | В % от БВП | НСИ |
| 4. Пазар на труда | | | |
| 4.1. | Безработица | Процент от работната сила на България (данни от Наблюдението на работната сила) | НСИ |
| 4.2. | Заети лица | Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (данни от Наблюдението на работната сила) | НСИ |
| 4.3. | Разходи за труд | Индекс на общите разходи на работодателите за един отработен час от наетите по трудово и служебно правоотношение, темп на нарастване спрямо същия период на предходната година | НСИ |
| 4.4. | Недостиг на работна сила в промишлеността | Процент от промишлените предприятия, посочили недостига на работна сила като затруднение за осъществяване на дейността им | НСИ |
| 4.5. | Заплати | Номинална стойност, темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, средна месечна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение | НСИ |
| 5. Международни трансакции | | | |
| 5.1. | Поръчки от чужбина в промишлеността | Бизнес наблюдение в промишлеността. Баланс между положителните и отрицателните отговори | НСИ |
| 5.2. | Износ на стоки | Платежен баланс, млн. евро | БНБ |
| 5.3. | Внос на стоки | Платежен баланс, млн. евро | БНБ |
| 5.4. | Търговско салдо | Платежен баланс, млн. евро | БНБ |
| 5.5. | Текуща сметка | Платежен баланс, млн. евро | БНБ |
| 5.6. | Преки инвестиции | (Нето) млн. евро, платежен баланс | БНБ |
| 5.7. | Портфейлни инвестиции | (Нето) млн. евро, платежен баланс | БНБ |
| 5.8. | Износ на стоки и услуги | Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година | НСИ |
| 5.9. | Внос на стоки и услуги | Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година | НСИ |
| 6. Цени | | | |
| 6.1. | Хармонизиран индекс на потребителските цени | Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година | НСИ |
| 6.2. | Цени на производител на вътрешния пазар (промишленост) | Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година | НСИ |
| 6.3. | Очаквания за продажните цени в промишлеността | Бизнес наблюдение в промишлеността. Баланс между положителните и отрицателните отговори | НСИ |
| 6.4. | Очаквания за продажните цени в търговията на дребно | Бизнес наблюдение в търговията на дребно. Баланс между положителните и отрицателните отговори | НСИ |
| 7. Парични и финансови показатели | | | |
| 7.1. | СОФИБОР | Тримесечен индекс на междубанковия пазар (SOFIBOR: SOFia Interbank Offered Rate, фиксинг на котировките на необезпечени депозити в български левове, предлагани на междубанковия пазар) | БНБ |
| 7.2. | М3 | Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (месечни стойности: стойности в края на месеца) | БНБ |
| 7.3. | Вземания по кредити от нефинансови предприятия, домакинства и НТООД | Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (месечни стойности: стойности в края на месеца) | БНБ |
| 7.4. | Обменен курс USD/BGN | Средни стойности за периода | БНБ |
| 7.5. | Номинален ефективен валутен курс | Индекс (юни 1997 = 100) | БНБ |